

VĚTRNÍK

Ročník XLII.

Úterý 11. října 2011

Dnes		
kdy	co	kde
9:30	seminář	malý sál
11:00	přípravný výbor	klubovna
13:00	seminář KR SČDO	sokolovna
13:30	loučení Boleradice	malý sál
14:30	vítání Terezín	MÚ
14:30	dechovka	před divadlem
15:00	vítání Terezín	před divadlem
16:00	Hráči	velký sál
16:30		
17:00	Chvaletice	
18:00	příjezd Městečko Tmávka	MÚ
20:00	Ona	velký sál
20:30		
21:00	Terezín	
22:00	seminář KDP	půdička
22:30	zasedání poroty	klubovna
23:00	společenský večer	hasičovna

Recenze

Alois a Vilém Mrštíkovi

Maryša

DS bratří Mrštíků Boleradice

Premiéru **Maryši** v Národním divadle v roce 1894 provázely zvláštní okolnosti. Krátce před začátkem zkoušek se vyměnil režisér, obtížně se dávalo dohromady obsaze-

ní, personál věnoval přípravě minimální pozornost, pro jinou práci se začalo zkoušet později (sedm až osm zkoušek) a nakonec ředitelství určilo termín premiéry na odpolední lidové představení. A přesto se zrodila hra, která patří k několika nejlepším v české dramatické literatuře. Především skvělými drama-

tickými situacemi plnými proměn a charaktery postav, jejichž jednání je nejednoznačné a dávalo při stovkách inscenací možnost různého výkladu. Od úzce osobního dramatu po velký obraz sociálního řádu vesnice ovládaného penězi v inscenační praxi pak od minimalistického řešení až k velké folklórní podívané.

Režisérka realizuje hru v účelně jednoduché dekoraci s průsvity do druhého plánu jako velký scénický obraz s pronikáním reálných situací, ve kterých herci jednají úsporně s akcentem na autentic-

kou pravdivost. Hudba, zpěv a zvuky dotvářejí v duchu partitury autorů obraz vesnice, v podání muziky a sboru obraz efektivní posilující lyrismus představení.

Ale **Maryša** není jenom křehké vyprávění. Je to drama postav a situací, které je v prudkém životním střetu vedou k záhubě. A tak celá řada situací (rozloučení Francka s **Maryšou**, zoufalý boj **Maryši** o svobodu, setkání **Maryši** s **Franckem** po letech, **Franckova** výzva **Vávrovi**) až k závěrečnému dia-

a vnitřní proměnu postavy v průběhu času. Syrový Vávra (Zbyněk Háder) je zajímavým a nejednoduchým protivníkem Lízala, Francka i Maryši v osudových situacích.

Celkově je inscenace obrazem citlivým, zajímavým, velmi pečlivě režijně zpracovaným, jen skutečné

drama se nedostavilo.

František Laurin

logu Francka s Maryšou charakterizuje menší vědomí daných okolností jakoby vlastně nešlo o život, ale také ne o potřebný vývoj postav v průběhu příběhu.

Muzika a sbor svou funkci jakési výkladní skříně vesnice přestává plnit v zařazení do vlastního děje, ať kostýmům či jednáním působí nezaujatě bez čitelného vztahu

k okolnostem, které hýbou celou vsí. Tak v závěru pak Maryša působí jako děcko nevědomé si příliš důsledků svého jednání při vraždě Vávry

V čistě a citlivě vyprávěném příběhu je znamenitou postavou pravdivý a bohatě charakterizovaný Korábův Lízal, Maryša (Jana Glorová) má charisma, upřímnost, citlivost, bohatý vnitřní život, jen ji trochu sráží menší smysl pro vývoj

Jak to vidí seminaristé

Bylo nám předvedeno zřejmě nejúplnější znění předlohy včetně scénických poznámek. Vzniklo velmi kvalitní představení s úctou k autorům, které však nenabídlo dramaturgicko-režijní výklad. Pro část z nás bylo představení pohlazením po duši, pro některé výzvou k hledání, jak na jevišti vyjádřit svůj nápad.

půdička

V hlavní roli praprapravnučka skutečné Maryši Alena Chalupová DS bratří Mrštíků, Boleradice

Pani Chalupová, povězte mi, jak se stane, že se soubor přihlásí do soutěže s Babičkou a postoupí

s Maryšou. Jak je možný udělat takovýhle kotrmelec, to mi prosím vás vysvětlete.

Abych pravdu řekla, já jsem původně zamýšlela jít do soutěže s Maryšou. Jenomže potom jsem si zase říkala, to bude hrozně čerstvý, protože jsme měli teprve premiéru. A protože máme takovou pěknou Babičku, tak půjdeme do soutěže s ní, řekla jsem si. A najednou, v ten stejný den, kdy jsme měli hrát, ráno za mnou přiběhla maminka představitelky Barunky, že onemocněla. A tak jsem vzala telefon a obvolala jsem všechny Maryšáky, že tedy musí hrát. A oni docela s nadšením, musím říct, ukázněně naběhli a jenom s malou zkouškou jsme šli do soutěže. A

dopadlo to dobře. *Jak zvládáte tak početný ansámbl, chodí na zkoušky pečlivě v plném počtu?*

To snad nemyslíte vážně (smích) ...tam jde především o ty hlavní

postavy, zkoušeli jsme vlastně nejdříve bez zpěvu a hudby, a protože jsem alternovala hlavní postavy, tak vždy na té zkoušce někdo byl. A šlo to docela rychle. Teprve, když jsme měli téměř hotovo, postupně jsme přidávali zpěvy a hudbu.

Ono se vám to možná i lépe dělá, protože je to z vašeho prostředí a představitelka je vlastně spřízněná se skutečnou Maryšou – je to tak?

To nevím, ale máte pravdu, že představitelka Maryši je praprapravnučka té paní Turkové, která si skutečného Turka (Vávru) vzala a vlastně dopadla na rozdíl od hry dobře.

ph

Čtvrtá hlávka...

Jiří Hlávka

*Milí chlapci – milé dcerky –
počasí je na baterky,
což však – milé dívky-hoši
i ty, vzácný Krakonoši,*

*nemá vliv na naše bytí.
Každý z nás to totiž cítí:
Jako voda nebo chleba
je nám všem velice třeba.*

*Utéct – byť i za pár stovek
od novin a obrazovek,
od zpráv, co nám do hlavy
cpou stávkou či záplavy!*

*Sešli jsme se na přehlídce
jednou za rok – což je řídce.
A tak každou chvíličku
léčíme svou dušičku*

*v Krakonoši – v hasičovně!
Že snad někdo nejde rovně?
Co bych měl dodávat k tomu?
Hlavní je, že dojde domů.*

*Větre duj a dešti lej!
Nikdo z toho není zlej!
Griotku si horkou dáme –
potom trochu zajucháme!*

*Vždyť za týden budem zas
vzdychat – to byl krásný čas.*

Ti, co se o vás starají...

Do Krakonoše dorazila postmoderna vydávající se za travestišou...

Pondělní dopoledne proběhlo v duchu postmoderny. Až na to poča-

sí, které zůstává na svém a moderní postupy rychlých střihů jako by nechtělo zkoušet. Ale jinak

o mísení druhů, stylů i žánrů nebyla nouze. Na malém sále Krakonoše probíhal rozborový seminář komediálního představení Ptačí klec, z jeviště zaznívaly moravské písně, sem tam replika z dramatu Maryša a na všechno dohlížela parta dřevěných herců z loutkového jevištěátka.

Mísení – tentokrát pocitů – se promítlo i do mnohých přítomných, kteří v pondělí shlédli crazy komedii Ptačí klec a přišli si poslechnout, co na to porota, půdičkáři a ostatní.... Soubor z Police

nad Metují se v dostupných tiskovinách prezentoval na můj vkus značně sebevědomě a sliboval, myslím, něco jiného, než bylo pak na jevišti skutečně k vidění. Trochu jsem čekala, že na semináři dojde k velkému třesku.... to se ale nestalo a režisér přijímal všechny připomínky a leckdy i ostrou kritiku velmi vstřícně a pragmaticky.

Toho si vždy velmi cením a jistě budete souhlasit, že to není běžné. Svou roli pochopitelně také sehrálo, a všem to muselo být zřejmé, že porotě i ostatním šlo o to hlavní – o dobré divadlo. Když jsou karty takto rozdány, dají se (a myslím, že by se měly) říkat i věci nepříjemné.

A k jakému mísení došlo u samotného souboru, je, myslím, jasné

jednak ze včerejší recenze, jednak vše přesně zaznělo i během semináře z úst „vykopávajícího“ Ladislava Vrchovského: Hlavní téma hry, jež tvůrci měli za vedlejší, by-

lo (pro soubor logicky) potlačené a naopak vyzdvížené bylo téma vedlejší, v tomto případě svět gaykomunity, transvestitů apod. Velkou chválu sklidil soubor právem za to, že v této rovině nepřekročil hranici vkusu, jak by se snadno mohlo stát.

Škoda je, že tvůrci inscenace rezignovali na propracování jevištních situací, na hereckou práci s představiteli rolí v ostatních rovinách hry. Komédie by totiž mohla být ještě mnohem zábavnější, kdybychom některé scény nemuseli jen „přežít“ a doposlouchat text.

Mísení hereckých stylů je, myslím, také postmoderní, ale to zase nebylo vytčeným cílem inscenace a

s předlohou takyn e š l o d o h r o m a d y . . . Tak nevím, nějak se nám ta postmo-

**Vobskočáci
pozor!**
**Hromadné valení
respektive
valné hromadění
se bude odehrávat
ve středu od 17.30 hodin
na malém sále
Krkonoše.
Nezapomeňte
na příspěvky
finanční i do diskuse.**

derna po Krakonoši moc rozlezla. Věřím, že Maryša tomu udělá přítrž, jinak se skoro bojím, kdo dnes na vítání vystoupí na balkon divadla...

Vlastně - všem přítomným to slušelo a postmoderně na první pohled na konci semináře už nevypadal nikdo.

Pavlaína Schejbalová
Na vaše názory (podporující i odlišné) se těšíme v redakci!

Nejrychlejší loučení

Včera se loučil nováček přehlídky, Divadelní soubor Kolár z Police nad Metují. Pracovní povinnosti

přiměly některé členy souboru, aby odcestovali z Vysokého už v noci, ti zbylí spěchali zpět domů hned po dopoledním hodnotícím semináři. Takže i rozloučení proběhlo ve velkém chvatu a v podstatě mezi dveřmi. A tak se stalo, že si Poličtí odvezli dort, obrázek opony a pivo,

ale zůstal tady jejich záznam soutěžního představení, který za nimi poletí poštou. Trochu problém je, že v tom chvatu už nestihli oběhnout třikrát kostelíček. Tentokrát tedy bude opravdu velmi záležet na tom, jak dobré představení budou mít v příštích letech.

jn

Bonboniéra z Chvaletic

Vítání Chvaletického divadla Jen Tak před divadlem bylo včera silně ovlivněné deštivým počasím. Uvítacího slova uprostřed dešťových

kapek se ujala Lenka Richterová s Vlastíkem Ondráčkem.

Lenka konstatovala, že: *„Do roka a do dne dalo by se říct, vítám tu opět soubor z Chvaletic, tím mé básnění končí, neboť mé básnické*

střevo bylo vyoperováno...“ řekla Lenka a dodala citát z filmu Forest Gump: „Život je jako bonboniéra, nikdy nevíš, jaký kousek ochutnáš. O vaší hře jsme se dočetla, že můžeme ochutnat bonbón s příchutí peněz, sexu, lidských vztahů a snad i citů. Přeji vám plný sál a zlomte vaz a nám dobrou chuť.“

jn

Láska probuzená mezi Vrabčáky

V roce 1986, když slavil vysoký divadelní spolek 200. výročí existence,

založila Slávka Hubačiková dětský folklórní soubor Vrabčáci, s nímž vystupuje

ve domovech pro seniory, na oslavách různých výročí, v čase adventu ve Vysokém i v okolí. Ale my známe Vrabčáky hlavně z vítacích ceremoniálů před divadlem i na městském úřadě. „Máme štěstí, že rodiče jsou ochotní s námi jezdit i mimo Vysoké a nehledí na náklady,“ pochvaluje si Slávka.

Ale ani roztomilým Vrabčákům se problémy nevyhýbají. Ještě loni bylo v souboru 28 dětí.

„Letos nás opustily kvůli stěhování tři děti od Křivánků, tři děti od Nesvadby se odhlásily, dva

kluci odešli za fotbalem a ještě skončila Anička Patočková. Nyní soubor tvoří patnáct dětí a teď jsou ještě čtyři nemocné,“ svěruje se

Slávka Hubačiková.

Během těch pětadvaceti let prošlo souborem 135 dětí místních i z blízkého okolí.

„A já mám radost, když se na jevišti objeví děti, jejichž vztah k divadlu a láska k písničce se možná probudila při těch prvních

kružcích ve Vrabčácích,“ usmívá se Slávka a dodává, že jí síly ubývají: „Těším se, že se v budoucnu najde človiček, který bude pokračovat a bude děti učit poznávat náš kraj, náš domov.“ r

Tajný výlet poroty

Pro lektory a členy odborné poroty přichystal přípravný výbor pře-

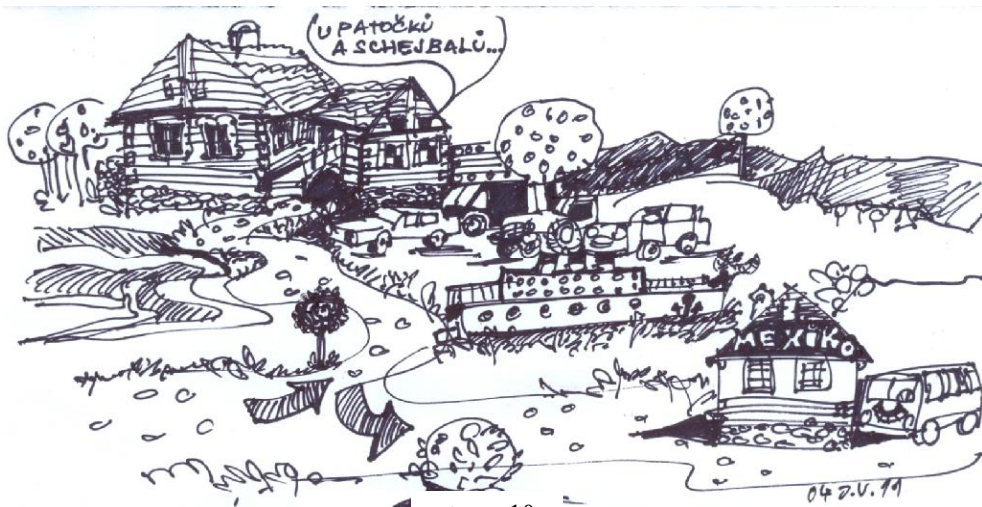
sef Patočka, okresní starosta ve Sklenařicích, narozený 28. července 1871.

„Josef Patočka se do statku u Tomášů přiznal. Byl to velmi vzdělaný člověk, který byl i třikrát u audience v Praze u Ferdinanda Dobrotivého. A při jedné podobné návštěvě v Praze zjistil osobu zakladatele statku. Tím byl kupodivu Angličan, který se jmenoval George Thomas a byl

hlídky tajný výlet. Původně to měl být výlet pěší, ale jelikož se radikálně zkasilo počasí, jelo se nakonec na výlet autem. A jelo se do Sklenařic do statku zvaného Tomášův.

Do Tomášova statku, ač jeho nejvýznamnějším obyvatelem byl Jo-

průvrženec královny Marie Stuartovny. Kvůli svému přesvědčení musel po královnině popravě opustit Anglii, koupil od semilské vrchnosti v roce 1616 půdu a založil tu sklářskou dílnu. Když se poměry v Anglii urovnaly, dílnu i

pozemky prodal. Bohužel se přesně neví komu, protože při velkém požáru Vysokého v roce 1834 shořely i všechny doklady. Dalším známým majitelem je vdova Holá, která se provdala právě za Josefa Patočku,“ vypráví spolumajitelka statku u Tomášů, paní Raková.

A právě v tomto statku dodnes uchovávají velmi vzácnou relikvii. Tou je rychtářský stůl, do kterého v toce 1867 zatloukli na památku

podkováky František Palacký, F. L. Rieger a hrabě Harrach, když se u okresního starosty Josefa Patočky radili o kandidatuře hraběte Harracha do zemského sněmu.

A právě u tohoto stolu se dnes usadila i odborná porota vysoké přehlídky, popila grog, dala si štrúdl i medové řezy a povíдалo se o historii.

Žhavou současností ovšem je informace, že jedním z potomků

okresního starosty Patočky, je také Pavlína Schejbalová, která na památní stůl s dohledka ohmatanou deskou a třemi zaraženými hřebíky pokládala hrnky s kouřícím grogem.

jn

Podle ní se čtení učilo bez slabikování, četlo se hned po celých slovech a Ruda Felzmann se učil slabikovat až jako učitel první třídy v ménětřídce.

Globální metoda podle Felzmannova vyprávění spočívala v tom, že:
„Otevřeli jsme

Jak se Ruda Felzmann učil slabikovat

Když předčítal Rudolf Felzmann historický materiál, v němž byla zmíněna Rokytnice, opravila ho Svatka Hajralová, že tam je určitě napsaná Roketnice. „Tenkrát to bylo takto správně,“ tvrdila Svatka.

Režisér s ní souhlasil a snažil se vysvětlit, proč špatně název přečetl, že si ho špatně rozdělil na slabiky. „Jako dítě jsem se neučil slabikovat a tak jsem to dlouho neuměl“, hájil se Felzmann.

V době, kdy on chodil do první třídy, byly prý hromadně rušeny slabikáře, protože se ve školách uplatňovala tzv. globální metoda převzatá z Ameriky.

knížku, tam byl obrázek pejska a paní učitelka přečetla – to je pes! A my jsme zopakovali - to je pes! Pak na druhé stránce byl obrázek kočičky, paní učitelka přečetla - to je kočička, my jsme přečetli - to je kočička. O týden později jsme obrátili stránku a paní učitelka přečetla - to je domeček. Rudo přečti, co je to? A já jsem řekl - to je chaloupka!“

jn

Čtyři hodiny jsou málo

Včera se poprvé ve Vysokém odehrál seminář jevištní řeči pod vedením zkušené lektorky Reginy

Szymikové, vedoucí kabinetu hlasové a mluvních výchovy na DAMU. Semináře se zúčastnila

dvanáctka zájemců, kteří si vypo- slechli teorii hlasové výchovy a nejčastější chyby, jichž se mluvčí dopouštějí. Druhá polovina semi- náře patřila praktickým cvičením na práci s dechem, na způsob, jak

správně vyslovo- vat, jak nepoly- kat konce slov, jak ino- no- vat.

Všichni

přítomní byli novým seminářem a profesionalitou lektorky naprosto nadšení a shodli se beze zbytku na tom že čtyřhodinová lekce pouze pootevřela dveře do širokého téma- tu, jak pracovat s hlasem a slovy, a pouze nastínila cestu. Zcela jistě by přivítali, kdyby se v budoucnu semi- nář jevištní řeči stal pevnou sou- částí vzdělávacího programu pře- hlídky, a to, pokud by to bylo mož- né, v širší formě.

jn

Taková role se neodmítá

Již ve včerejším vydání Větrníku jsme vás informovali, že boleteradický soubor angažoval do své insce- nace Maryši také vysockého Pepu Hejrala. Ten dostal nabídku, kterou nelze odmítnout.

„Dostal jsem roli starého Dostá- la a nesmím vůbec vylézt na jeviště. To se přece nedalo odmítnout,“ říká Pepa, který vlastně poprvé do- dá reálnou podobu postavě, o níž se ve hře vždy mluví, ale nikdo ji nikdy neviděl.

Neuvidíte ji ani nadále, milí přá- telé, ale teď už víte, jak si starého Dostála máte představit, až se o něm zase bude mluvit. Jako Pepu Hejrala třeba se zježenými vlasy, které mu tak skvostně trčely v pátečním představení Mam'zelle Nitouche.

jn

Víte že...

když se ve Vysokém mluví o hnátech, nemusí to vždycky znamenat, že se mluví o končetinách, které tak mistrně spravují ve zdejší Ústavu plastické a nekonstruktivní chirurgie ruky. „Hnát“ má zde zcela odlišný význam. Znamená označení osoby významné, řečeno dnešním jazykem - celebrity nebo V.I.P. Proto se před přehlídkou uvažovalo, zda nazvat hospůdku U Potentátů nebo U Hnátů. A jelikož se nakonec členové přípravného výboru shodli na tom, že většině návštěvníků by význam slova „hnát“ bez slovníku místního nářečí zůstal utajen, byla zvolena varianta první.

jn

Přehlídkový dort

Smutek i veselí, radost i pláč – to je divadlo, tyto dva základní pocity jsou vtělené i do tradičních masek, jež jsou v logu přehlídky. A protože radost i smutek bývají charakteristickými pocity při loučení, není divu, že se staly předobrazem le-

tošních dortů, které soubory přišvé m odjezdu dostávají. Bílá smějící se maska a černá truchlící z dílny Cukrárny u Bachtíků často ani neopustí katastr Vysokého. O jejich kvalitě svědčí fakt, že na malém sále často zůstává třeba už jen prázdná krabice, kdežto sladká dobrota zmizí rychlým tempem v žaludku obdarovaných.

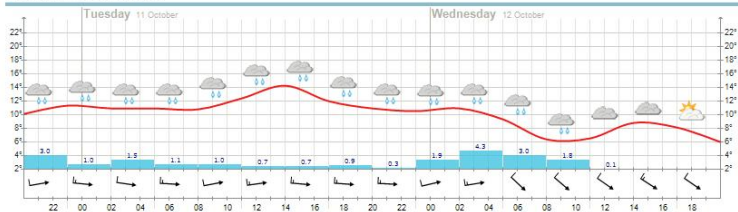
jn

Včera večer poprvé předala donátorka výhru ve čtenářské soutěži za bedlivého dozoru redakce.

Předpověď počasí na úterý

Meteogram, next 48 hours

Tak co, bardi, již jste okusili všechny míchané a ohříváné? Jestli ne, budete mít dost času. Vytrvalé mrholení vás od potentátů nepustí.

Partneři XLII. národní přehlídky venkovských divadelních souborů
Krkonošova divadelního podzimu

*Vlevo:
schránka u
vchodu do di-
vadla pro vha-
zování správn-
ých odpovědí*

*Cena pro vítěze
- lahev Bohemky.*

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
★
★ **Soutěžíme** ★
★ **s Hankou** ★
★ Správná odpověď z čísla ★
★ 4: V divadelním propadle ★
★ se konala utajená vernisáž ★
★ Ivo Mičkala Výherci byla ★
★ předána cena v technice ★
★ divadla (viz stránku 14). ★
★ Blahopřejeme. ★
★
★ **Dnešní otázka:** ★
★ **Jak se jmenoval** ★
★ **okresní starosta z** ★
★ **Tomášova statku ?** ★
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

středa 12. října 2011

kdy	co	kde
9:00	Dlouhý, Široký a	velký sál
9:00	Krátkozraký	
9:00	Městečko Trnávka	
9:30	seminář	malý sál
11:00	přípravný výbor	klubovna
13:00	seminář KR SČDO	sokolovna
13:00	KDP mladým	Větrov
13:00	příjezd Morkovice	MÚ
13:30	loučení Chvaletice	malý sál
13:30	loučení Terežín	malý sál
14:30	vítání Morkovice	MÚ
14:30	vítání Městečko Trnávka	MÚ
14:30	dechovka	před divadlem
15:00	vítání Městečko Trnávka	před divadlem
15:00	vítání Morkovice	před divadlem
16:00	Defilé Pohárku SČDO	velký sál
16:00		
16:30		
17:30	Valná hromada	malý sál
19:30	Dlouhý, Široký a	velký sál
20:00	Krátkozraký	
20:30	Městečko Trnávka	
21:30	seminář KDP	půdička
21:30	zasedání poroty	klubovna
22:00	společenský večer	hasičovna

Větrník, zpravodaj XLII. Krakonošova divadelního podzimu – Národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Vydává Občanské sdružení Větrov. Redakce Jana Fričová, Pavlína Schejbalová, technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal.
Tisk H&H Servis. Náklad 180 ks. Cena 5 Kč.